

V Plzni dne 12. 4. 2022

Posudek oponenta na diplomovou práci

Jana Placka

„Institut spolupracujícího obviněného“

1) Úvod

Předložená diplomová práce obsahuje rozbor problematiky vztahující se k institutu spolupracujícího obviněného.

Diplomová práce prošla kontrolou plagiátorství kvalifikačních prací ve smyslu pokynu děkana č. 23 D/2011 ze dne 2. 8. 2011 a byla zjištěna 3% míra podobnosti se zkoumanými texty a ve smyslu čl. 3 s ohledem na zjištěný výsledek není třeba ověřovat originalitu práce.

Téma diplomové práce je individuální.

Struktura diplomové práce zcela odpovídá zadanému diplomovému úkolu.

Vlastní text diplomové práce čítá 80 stran, celkový rozsah práce včetně obsahu, seznamu použitých zkratk, seznamu použité literatury a cizojazyčného resumé čítá 92 stran.

Diplomant si jako hlavní cíl vytýčil objektivní sumarizaci a komparaci zpracovávaného institutu, zhodnocení české právní úpravy s posouzením toho, do jaké míry je tato úprava komplexní a účelná, popřípadě jakým způsobem by měla či mohla být dotvořena či zdokonalena.

2) Zaměření diplomové práce, její systematika a základní koncepce

Diplomová práce se zabývá veškerými podstatnými skutečnostmi, které se vztahují ke zpracovávané problematice. Práce je členěna bez úvodu a závěru do čtyř kapitol (1. Pojem, charakteristika a vývoj institutu spolupracujícího obviněného, 2. Platná právní úprava institutu spolupracujícího obviněného v České republice, 3. Institut spolupracujícího obviněného z pohledu vybraných zahraničních právních úprav, 4. Shrnutí, zhodnocení a úvahy de lege ferenda). V 1. kapitole se diplomant mimo jiné zabývá organizovaným

zločinem a výkladem klíčových pojmů, které se vztahují ke zpracovávané problematice, a to korunním svědkem, informátorem, agentem a spolupracujícím obviněným. Ve vztahu k těmto pojmům diplomant poukazuje na obsahové rozdíly. Také je předmětem stručného výkladu vývoj institutu spolupracujícího obviněného v českém právu. Nepochybně jádrem celé diplomové práce je kapitola 2. zabývající se platnou právní úpravou institutu spolupracujícího obviněného. V této kapitole jsou popisovány podmiňovací a vylučující podmínky aplikace tohoto institutu, hmotněprávní důsledky a trestání spolupracujícího obviněného a pozornost je také věnována ochraně osoby spolupracujícího obviněného. Diplomant správně poukazuje na to, že institut spolupracujícího obviněného je sice upraven pouze v jednom paragrafu trestního řádu, a to § 178a, avšak s aplikací tohoto institutu se lze setkat i v dalších předpisech či jiných ustanoveních. Autor na různých místech se dovolává dotazníkového šetření, které provedl se soudci a státními zástupci a v odkazu pod číslem 52 uvádí, že toto šetření prováděl na základě vypracovaného dotazníku, který by měl být přílohou práce. Oponent v elektronické verzi diplomové práce tuto zmiňovanou přílohu nenalezl. Zcela nepochybně z výsledků dotazníkového šetření nelze vyvozovat obecné závěry, ale lze připustit, že z těchto výsledků jsou formulovány pohledy diplomanta na jednotlivé zpracovávané části diplomové práce. V této části diplomové práce jsou formulovány i různé názory diplomanta, které se částečně projevují i v závěrečné kapitole obsahující úvahy de lege ferenda. Je také předmětem zpracování otázka vztahující se k možnosti utajování svědka s tím, zda existuje možnost využití tohoto postupu i u spolupracujícího obviněného. V kapitole 3. provádí autor srovnání institutu spolupracujícího obviněného s právní úpravou na Slovensku a v USA. Ve vztahu ke slovenské úpravě je konstatováno a odůvodňováno, že se právní úprava zpracovávané problematiky od české právní úpravy značně liší. Tato skutečnost také vyplývá z popisu využívání obdobných institutů jako je spolupracující obviněný i v USA. Poslední 4. kapitola provádí shrnutí obsahu diplomové práce a dále formuluje srozumitelně a jasně včetně návrhů právní úpravy i návrhy de lege ferenda. Podle názoru oponenta jsou však některé návrhy de lege ferenda velmi těžko realizovatelné a v praxi využitelné, neboť jejich přijetí by mohlo ve svém důsledku komplikovat faktické využívání institutu spolupracujícího obviněného (např. návrh na vydávání usnesení o označení za spolupracujícího obviněného s právem stížnosti, která má odkladný účinek). Autor se také přiklání k tomu, aby rozhodnutí o spolupracujícím obviněném nenáleželo pouze státnímu zástupci, ale i soudu, tzn. že by došlo k obdobné právní úpravě tak, jak byla rozšířena ve vztahu k institutu dohody o vině a trestu s možností ingerence soudu při rozhodování o podmínkách pro schválení dohody o vině a trestu až v soudním řízení. V závěru diplomové práce diplomant mimo jiné konstatuje, že institut spolupracujícího obviněného je velmi užitečný přes různé výhrady, které lze ve vztahu k němu formulovat. Přesto je využívání tohoto institutu málo frekventované. Bylo by určitě přínosné, pokud by diplomant opatřil nějakou statistiku, která by tuto skutečnost obecně uváděnou potvrzovala.

3) Zhodnocení diplomové práce

Předloženou diplomovou prací diplomant prokázal schopnost osvojit si příslušné teoretické znalosti ve vztahu ke zpracovávané problematice a tyto tvořivě doplňovat a aplikovat. Podle názoru oponenta má diplomová práce jasnou obsahovou strukturu, která se vztahuje ke zpracovávané problematice.

Diplomová práce pracuje s dostatečným množstvím odborných pramenů a diplomant také neopomenul pracovat s judikaturou a se zahraničními cizojazyčnými prameny. Posuzovaná práce je originální, vyčerpává zpracovávanou problematiku, má správnou citační etiku, jasně formulované závěry a výbornou jazykovou kulturu.

Posuzovaná diplomová práce splňuje požadavky na úroveň této práce, a to jak po formální, tak i obsahové stránce.

Při ústní obhajobě by se měl diplomant vyjádřit, v návaznosti na zpracovávanou problematiku, k teoretickým a praktickým problémům, které vznikají v případě, že skončilo trestní stíhání spolupracujícího obviněného a tento v samostatně vedených trestních řízeních proti jiným obviněným za skutky, které souvisí s jeho případným pravomocným odsouzením, je vyslýchán v procesním postavení svědka. Diplomant by se měl zaměřit na to, jaké mohou nastat situace zejména v případě, že tento původně spolupracující obviněný při výslechu svědka nebude vypovídat, zda mu takovéto právo přísluší a co může následovat v případě, že v procesním postavení svědka bude vypovídat zcela odlišně od výpovědi, kterou učinil v trestním řízení vedeném proti jeho osobě jako spolupracující obviněný. Dále zda je možné takovouto výpověď v procesním postavení spolupracujícího obviněného použít v jiném trestním řízení jako důkaz proti jiné osobě a případně za jakých podmínek.

S ohledem na shora uváděné skutečnosti, může být předložená diplomová práce podkladem pro úspěšnou ústní obhajobu.

V závislosti na průběh ústní obhajoby navrhuji kvalifikaci předložené diplomové práce známkou **výborně až velmi dobře**.

doc. JUDr. Jan Kocina, Ph.D.
oponent diplomové práce